

VIPU-hanke

ELINA JUNNILA

Koulutus on rahoitettu Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineellä (RRF), joka on EU:n elpymisvälineen (Next Generation EU) suurin ohjelma. Rahoituksen on myöntänyt Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus. Palvelukeskuksen tehtävänä on edistää työikäisten osaamisen kehittämistä ja osaavan työvoiman saatavuutta sekä vastata nopealla toiminnalla työmarkkinoiden äkillisiin rakennemuutoksiin. Palvelukeskuksen toimintaa ohjaavat opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö.

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

KIERTOTALOUS JA JÄTEHUOLTO

Vastuullisuus

- Yritysten liiketoiminnan kestävyyttä koskevat odotukset ja vaatimukset tulevat entisestään kasvamaan.
- “Vastuullisuudella tarkoitetaan yritysten, julkisen hallinnon ja muiden organisaatioiden vastuuta toimintojensa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan, sidosryhmiin ja ympäristöön”.
- Lähde: elinkeinoministeriö

Vastuullisuus ja kestävyysraportointi

CSRD-direktiivi (Corporate Sustainability Reporting Directive)

- On osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa (European Green Deal). Velvoittaa yrityksiä raportoimaan vastuullisuuteen liittyviä tietoja Euroopan unionin (EU) hyväksymien European Sustainability Reporting Standards (ESRS) -standardien mukaisesti.
- Tavoitteena on edistää yrityksiä parempaa vastuullisuustyöhän.
- Direktiivin avulla yritys ymmärtämään laajemmin vaikutuksensa, riippuvuutensa, riskinsä ja mahdollisuutensa vastuullisuuteen liittyen sekä toimimaan niiden mukaisesti.

Lähde: Kestävydestä kilpailuetua

<https://planmark.fi/fi/mika-on-csrd/>

Mitä on kiertotalous?

- Edistää kestäväää resurssien käyttöä -> säästää luonnonvaroja sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä.
- Kiertotaloudessa otetaan huomioon koko elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset.
- Olemassa olevat materiaalit ja tuotteet hyödynnetään mahdollisimman pitkälle lainaamalla, vuokraamalla, uudelleen käyttämällä, korjaamalla, kunnostamalla ja kierrättämällä
- Tuotteiden elinkaari pitenee ja se merkitsee jätteen määrän vähentämistä minimiin.
- Kun tuote tulee elinkaarensa päähän, sen materiaalit pyritään aina kun mahdollista yhä hyödyntämään, jolloin ne luovat lisäarvoa uudelleen.

Lähde <https://www.hsy.fi/ymparistotieto/kiertotalous/>

Raaka-aineet

Kestävä
suunnittelu

Tuotanto,
uudelleenvalmistus

Jakelu

Kulutus

Keräys

Jätehuolto

Jäännösjäte

KIERTOTALOUS

Kierrätys

- Kierrätyksen edistäminen on kaikkien jätteiden tuottajien vastuulla.
- Suomessa ympäristöhallinto ohjaa, valvoo, seuraa, tuottaa tietoa ja kehittää kestävämpiä ratkaisuja jätteiden kiertoon saamiseksi.
- Vankka EU:n jätelainsäädäntö kiertotalouden ja jätteiden kierrätyksen edistämiseksi tähtää ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemiseen.
- <https://www.ymparisto.fi/fi/kestava-kierto-ja-biotalous/kierratys-ja-jatteet>

Kierrättäminen

JÄTELAINSÄÄDÄNNÖN TAVOITTE

- Ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle.
- Vähentää jätteen määrää ja sekä niiden haitallisuutta.
- Edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.
- Varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.
- Joiltakin osin Suomen lainsäädäntö on EU-säädöksiä laaja-alaisempi ja tiukempi.

lähde: <https://ym.fi/jatelainsaadanto>

JÄTELAKI

- Jätelainsäädäntö koostuu jätelaista, jäteasetuksesta sekä alueen paikallisista jätehuoltomääräyksistä.
- Yrityksen tulee jätelainsäädännön lisäksi tuntea hyvin oman toiminta-alueensa kunnalliset jätehuoltomääräykset ja seurata aktiivisesti niissä tapahtuvia mahdollisia muutoksia.

lähde:

<https://ekokompassi.fi/jatelaki-uudistui-mita-se-tarkoittaa-yritykselle/>

JÄTELAKI

- Tärkeää ympäristövastuutyötä tehdään yrityksissä, kun siellä käsitellään syntyvät jätteet oikein.
- Jätelaki on tuonut yrityksille ja yhteisöille enemmän lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteita sekä myös raportointivelvoitteita.

Miksi jätehuolto on tärkeää?

- Säästetään luonnonvaroja
- Edistetään kiertotaloutta, jossa jätteitä ei synny ja materiaalit pysyvät mahdollisimman pitkään käytössä.
- ->hyödynnetään arvokkaat materiaalit, jotta ne pysyvät kierrossa mahdollisimman pitkään.

Jätteet ovat “arvokkaita”

Jätteet ovat arvokkaita raaka-aineiden lähteitä, esimerkiksi metallit ovat erityisen arvokkaita.

Jätteet ovatkin osa globaalia raaka-ainemarkkinaa ja niitä kuljetetaan maasta toiseen hyödynnettäväksi.

Jätteiden lajittelu on tärkeää, koska se lisää niiden arvoa.

Erilleen kerätyt jätemateriaalit voidaan helpommin kierrättää. Lajittelemattomia jätteitä on vaikeaa hyödyntää materiaalina

lähde: <https://www.ymparisto.fi/fi/kestava-kierto-ja-biotalous/kierratys-ja-jatteet>

Jätteiden hyödyntäminen

- Kaikille jätteille ei vielä ole olemassa kysyntää ja kustannustehokkaita kierrätysratkaisuja.
- Tuotteiden suunnitteluvaiheessa ei ole aina huomioitu tuotten kierrätettävyyttä.
- Eri materiaalien yhdistelmät voivat tuottaa erilaisia haastetta kierrätysjärjestelmälle.
- Joissain tapauksissa jätteen kierrätyksestäkin saattaa aiheutua haitallisia ympäristövaikutuksia.
- -> Tällöin pitää etsiä vaikutuksiltaan suotuisampia ratkaisuja. Jätehuollon eri vaihtoehtoja voidaan vertailla muun muassa jätehuollon elinkaarilaskennan avulla, jotta voidaan valita vaikutuksiltaan suotuisin vaihtoehto.

lähde:<https://www.ymparisto.fi/fi/kestava-kierto-ja-biotalous/kierratys-ja-jatteet>

Jätehuoltosuunnitelma

- Jokaisen yrityksen on oltava selvillä tuottamansa jätteen määrästä ja laadusta sekä järjestettävä jätteelleen jätehuolto.
 - Jätteiden asianmukaista käsittelyä helpottamaan pitää laatia jätehuoltosuunnitelma.
 - Noudatetaan oman alan koskevien jättesäädöksiä.
 - Oikein tehty jätteiden käsittely on yksi konkreettisimpia ympäristötekoja, jolla voidaan pienentää ympäristövaikutuksia yrityksen päivittäisessä toiminnassa.
 - On olemassa valmiita työkaluja helpottamaan jätehuoltosuunnitelman toteuttamisessa.
-
- Lähde: <https://ekokompassi.fi/10-askelta-ymparistosertifikaattiin-ekokompassin-opastuksella/>
 - <https://www.suomi.fi/yritykselle/vastuut-ja-velvollisuudet/ymparistovastuut-ja-velvoitteet/opas/yrityksen-jatehuolto>

Lajittelu

- Paperi
- Kartonki
- Metall
- Lasi
- Muovi
- Elektroniikka
- Biojätteet
- Sekajäte
- Vaaralliset jätteet (patteri, kemikaalit, yhdistelmäkoneiden akut)

Mitä puhtausalalla voidaan kierrättää?

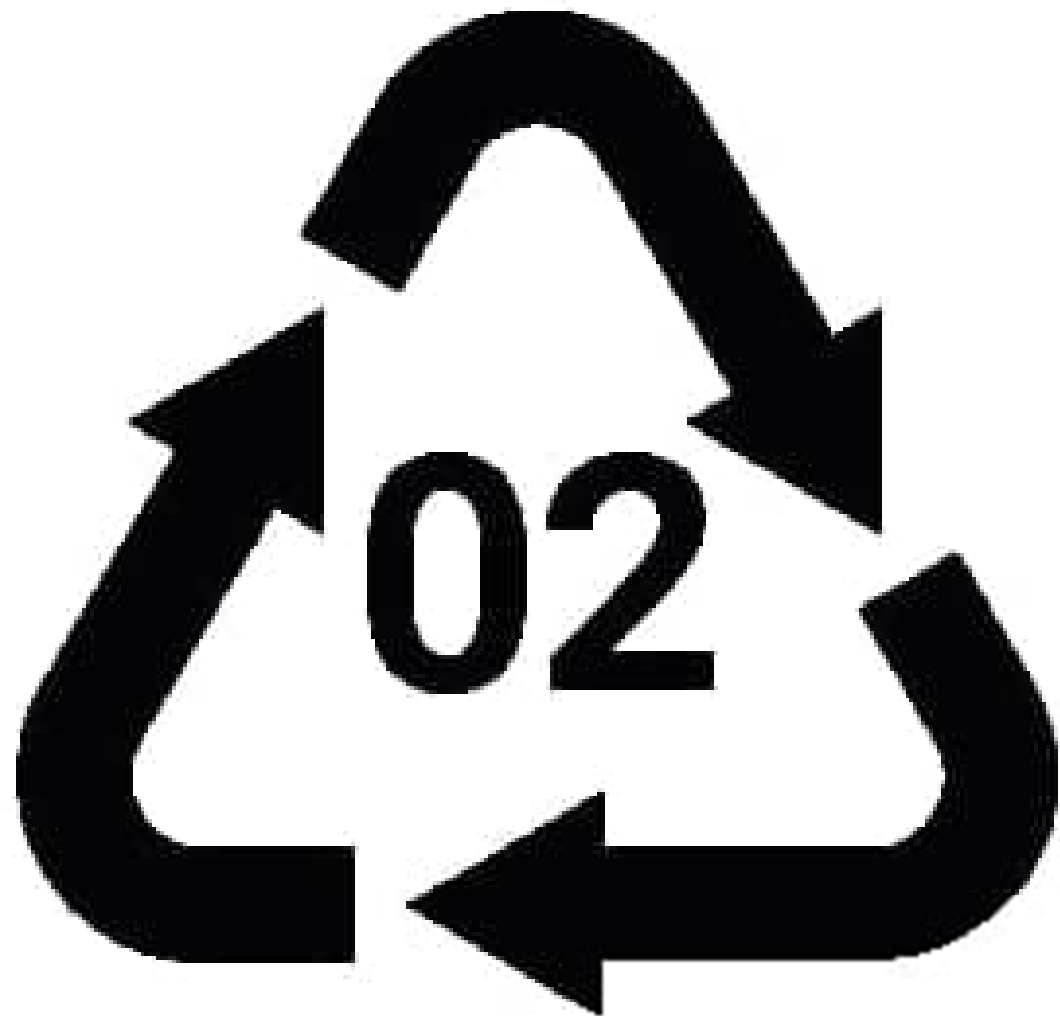

- Muoviset pakkaukset; pullot, kanisterit, pesuainetyynyrit- ja pesuainekontit
- pakkausten kartongit
- siivouskoneiden akut
- välineiden varret esim. alumiiniset

Muoviset pesuainepakkaukset

- Muovisten pesuainepakkaukset valmistuksessa on hyödynnetty entistä enemmän kierrätysmuovia ja nämä kiertotalousratkaisut ovat jo vähentäneet merkittävästi energiahävikkiä.
- Neitseellisen muovin käyttö vähenee ja hiilijalanjälki pienenee.
- Lähde:<https://www.kiilto.fi/uutishuone/paranna-ymparistojalanjalkea-suosimalla-kiertotaloutta-edistavia-ratkaisuja-kuten-kestavia-pakkauksia/>

HDPE

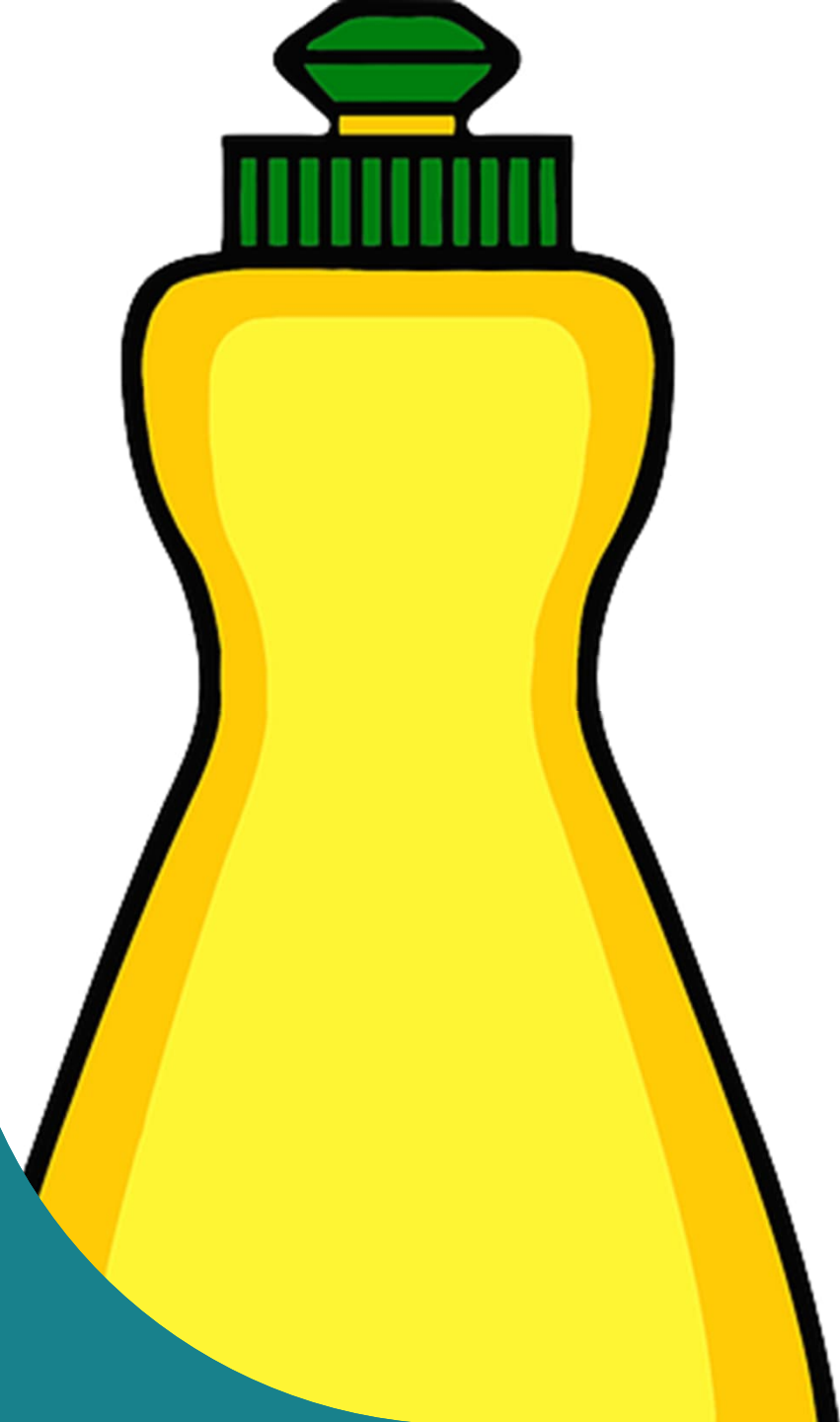
Muovin kierrättäminen

- MUOVI ON POLYETEENI HIGH-DENSITY -MUOVIA ELI KORKEATIHEYKSISTÄ POLYETEENIÄ.
- KÄYTETÄÄN PESUAINERAKKAUKSISSA
- LÄHDE:
 - [HTTPS://WWW.MOLOK.COM/FI/BLOG/1/MUOVIN-LAJITTELUOPAS-MUOVIENT-KOODIT](https://www.molok.com/fi/blog/1/muovin-lajitteluopas-muovien-koodit)

Muovisten kemikaalipakkausten kierrättäminen

- Huuhtelee aina palautettavat astiat huolellisesti kahteen kertaan vedellä ja varmista, että ne ovat kuivia palautushetkellä.
- **Jätä korkit auki.** Poista kemikaalipakkausten etiketit mahdollisuuksien mukaan.
- Yliviivaa vaarallisten aineiden merkinnät
- esimerkiksi UN-koodi 3149
- Huomioi, etteivät kierrätysterminaalit voi ottaa vastaan nestettä sisältäviä pakkauksia työturvallisuuden vuoksi.

- lähde <https://sumi.fi/yritykselle/yritysten-muovipakkaukset-kiertoon/>

Kemikaalien käsittelysuunnitelma

- Jokaisessa puhtausalan työpaikassa käsitellään kemikaaleja eli erilaisia puhdistus- ja hoitoaineita.
- Yrityksen tulee varastoida kemikaalit turvallisesti ja luetteloida käyttämänsä kemikaalit kemikaalilainsäädännön velvoitteiden mukaisesti.
- Tarkista säännöllisesti varastossa säilytettävien kemikaalien säilyvyysajat. -> vanhentuneet kemikaalit ovat vaarallista jätettä.

Vaarallinen jäte

- Vaarallista jätettä on käytöstä poistettu aine tai esine, joka voi aiheuttaa erityistä vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
- Vaarallisia jätteitä ei laiteta sekajätteeseen tai viemäriin, vaan että ne toimitetaan niille tarkoitettuun erilliskeräykseen.

Lähde: <https://www.hsy.fi/jatteet-ja-kierratys/jateopas-ja-lajitteluohjeet/lajittelu/vaarallinen-jate/>

Vaaralliset jätteet puhtausallalla

- Vanhentuneet tai kokonaan käyttöä vaille jääneet kemikaalit ovat vaarallista jätettä.
- Ne pitää säilyttää erillään toisistaan, varastoida siihen asti turvallisesti, kunnes ne toimitetaan asianmukaiseen jatkokäsittelyyn.
- Vaarallisten kemikaalien jatkokäsittelytavoista saa lisätietoa paikallisilta jätehuollon toimijoilta
- Älä koskaan sekoita vaarallista jätettä muuhun jätteeseen tai aineeseen. Älä myöskään varastoi vanhentuneita kemikaaleja kovin kauan.

Lähde: <https://ekokompassi.fi/10-askelta-ymparistosertifikaattiin-ekokompassin-opastuksella/>

Lähteet

- <https://ym.fi/jatelainsaadanto>
- https://www.bureauveritas.fi/vastuullisuus/yritysvastuuraportointi/gri-vastuullisuusraportointi?gad_source=1
- <https://www.europarl.europa.eu/topics/fi/article/20151201STO05603/mita-kiertotalous-on-ja-miksi-silla-on-merkitysta>
- https://c.ramboll.com/fi/tilaa-csrd-opas?utm_term=csrd%20direktiivi&utm_campaign=CSRD+2023&utm_source=adwords&utm_medium=ppc&hsa_acc=5816075018&hsa_cam=20113041084&hsa_grp=152710818127&hsa_ad=658236805841&hsa_src=g&hsa_tgt=kwd-2319561098634&hsa_kw=csrd%20direktiivi&hsa_mt=p&hsa_net=adwords&hsa_ver=3&gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMI0OXk---zjAMVoxCiAx35sDr2EAAYAyAAEgKrjFD_BwE
- <https://www.suomi.fi/yritykselle/vastuut-ja-velvollisuudet/ymparistovastuut-ja-velvoitteet/opas/yrityksen-jatehuolto>
- Kuvat pixapay